

Nr 656

Av herr Hedlund m. fl., om överförande på staten av kommunernas kostnader för förtidspensionering m. m.

(Lika lydande med motion nr 539 i Första kammaren)

Folkpensioneringen torde numera helt kunna betraktas som en statlig angelägenhet. Vid behandlingen av socialförsäkringsreformen vid fjolårets riksdag fastslogs denna princip samt att staten därför också bör svara för kostnaderna. I avvaktan på skatteutjämningskommitténs beredning av övriga frågor rörande kostnadsfördelningen mellan stat och kommun ansåg sig andra lagutskottet (utlåtande nr 27) och riksdagsmajoriteten dock inte vid detta tillfälle böra föreslå ett överförande av de kommunala folkpensionskostnaderna på staten. Det bör emellertid framhållas, att skatteutjämningskommittén i ett remissutlåtande under frågans beredning anført, att pensionskostnaderna borde överföras till staten samt att detta väsentligt skulle underlätta möjligheterna att senare åstadkomma en skatteutjämning i övrigt mellan kommunerna.

Med bifall till reservationer, bl. a. från vårt håll, beslöt riksdagen att maximerade kommunernas bidrag till folkpensionerna (exklusive de kommunala bostadstilläggen) till en krona per skattekrona. De förändringar som i övrigt genomfördes innebar en viss minskning av kommunandelen genom att bidragsprocenten sänktes från 1,5 till 1 procent per skattekrona. Å andra sidan medför dessa regler, att kommunandelen — efter denna engångssänkning — på nytt kommer att öka i takt med den nominella ökningen av skatteunderlaget. Denna ökning av kommunandelen drabbar dessutom bara kommunerna med det lägsta skatteunderlaget, eftersom bidragsprocenten är maximerad till sextio. För de bäst ställda kommunerna förblir alltså bidragsprocenten oförändrad. Enligt statsverkspropositionen beräknas kommunernas folkpensionskostnader uppgå till drygt 341 milj. kr. för den period nästa budgetår avser, vartill kommer ca 250 milj. kr. för de kommunala bostadstilläggen.

Enligt direktiven skall 1958 års skatteutjämningskommitté utreda frågan om folkpensionskostnaderna i samband med frågan om övriga skatteunderlagsdifferentierade statsbidrag. Såsom ovan anförts finns enligt vår mening inte längre några skäl att betrakta folkpensioneringen som en kommunal angelägenhet. Därför bör kostnaderna som helhet också åvila staten. Detta kan hävdas så mycket starkare som dessa kostnader, vid en kommunal finansiering, blir mycket ojämnt fördelade mellan invånare i olika bygger dels med hänsyn till det varierande skatteunderlaget, dels med hänsyn

till att antalet pensionärer proportionellt är mycket olika i skilda kommuner. Dessutom kan givetvis inga rationella skäl anföras för att utgifter för en angelägenhet av denna karaktär skall finansieras genom två av samhällets organ. Av den anledningen finner vi det principiellt oriktigt, att frågan om folkpensionskostnaderna skall lösas i samband med kostnadsfördelningen för angelägenheter som tillsammans åvilar stat och kommun.

Enligt vår mening bör riksdagen därför redan nu hemställa att folkpensionskostnaderna i detta avseende helt bör finansieras via statsbudgeten samt att detta bör ske från och med nästa budgetår.

Med stöd av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte besluta att kommunernas kostnader för förtidspensionering, änkepensionering, hustru- och barn-tillägg fr. o. m. nästa budgetår må överföras till statsbudgeten i enlighet med vad i motionen anförts; samt

att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till här-för erforderliga författningsändringar.

Stockholm den 26 januari 1963

Gunnar Hedlund

Lars Eliasson

Nils G. Hansson

i Sundborn

i Skegrie

S. G. W. Wahlund

Sven Vigelsbo

Per Svensson

i Stenkyrka

Gustaf Svensson

Harald Larsson

Gunnar Larsson

i Vä

i Hedenäset

i Luttra